

Mládí v hajzlu u Bezručů je v první řadě komedií o touhách a penisech čtrnáctiletých chlapců

Divadlo Petra Bezruče v Ostravě uvedlo v české premiéře jevištní adaptaci kultovní prózy amerického autora C. D. Payna *Mládí v hajzlu*. Autorkou dramaturgie a dramaturgyně je Kateřina Menclerová. Inscenace režisérky Janky Ryšánek Schmidtové, která měla premiéru v pátek večer, oslovuje diváky zejména absurdním humorem autora a hereckými výkony představitelů jednotlivých postav.

Scéna *Lucie Labajové* má několik horizontálních rovin a její pojetí vychází z žánru literární předlohy. Na stěnách kolem hracího prostoru jsou nejrůznější malůvky, slovní hříčky, ale také našikmo zavěšené křeslo, posuvná okna, okénko automobilového přívěsu a dokonce přední část karosérie chevroletu probouraného do obývacího pokoje. Všechny tyto věci jsou součástí promyšlené režijně scénografické koncepce a slouží k výstavbě komediálních situací.

Autorka kostýmů *Markéta Sládečková* jde za svým cílem částečně v retro stylu připomínajícím přelom padesátých a šedesátých let. Pod hudbou k inscenaci je podepsán *Michal Sedláček*, který nezastírá inspiraci písněmi Franka Sinatry.

Kateřina Menclerová v textu pro inscenaci vychází z prvního dílu osmidílné ságy o životě Nicka Twispa, kterému je na začátku děje čtrnáct let. U tohoto věku zůstává a něco málo přes dvě hodiny trvající představení včetně přestávky je koláží svým způsobem uzavřených scének točících se kolem Nickova penisu a stejné části těla jeho stejně starého kamaráda Leváka.

Téma strastí dospívání chlapce v mladého muže je zde zpracováno se záměrem vytvořit komediální podívanou a tento záměr je naplněn. A to i přesto, že méně by možná bylo více, protože má-li tato inscenace nějaké rezervy, pak jsou v její délce. Na druhou stranu lze pochopit

autorku dramaturgie v jejím velmi obtížném úkolu nezahrnout do scénáře řadu dalších absurdních a velmi úsměvných situací, kterými Payneho dílo oplývá. Ovšem nebýt v některých případech doslova vrcholného herectví některých představitelů jednotlivých postav, divák by pravděpodobně s narůstajícím časem představení na sobě pozoroval i známky únavy a klesající zábavnosti toho, co je mu předloženo.

Výborný výkon podává představitel hlavní postavy Nicka Twispa *Jakub Burýšek*. Absolvent Janáčkovy konzervatoře sice už jako student v Divadle Petra Bezruče hostoval a ztvárnil na této scéně několik postav, ale Nick Twisp je první Burýškovou vskutku velkou rolí. Mladý herec dokazuje, že je velmi dobře disponován pro pohyb na hranici akrobacie, není mu cizí taneční umění, ale hlavně umí navázat s divákem velmi rychle vzájemný vztah prostřednictvím výborné mimiky a prací s hlasem. Jeho Nick je na jedné straně frustrován častou nekontrolovatelnou erekcí, posedlý touhou zbavit se „potupného“ panictví a zároveň věrohodně prozrazuje nemalý rozumový potenciál.

Sheenu, dívku Nickových snů, ztělesňuje *Pavla Gajdošíková*. Herečka opět uplatňuje svůj dívčí půvab, zejména v pohybových kracích, ale to není zdaleka všechno, komediální schopnosti Gajdošíkové jsou zde také využity v maximální míře.

Nickovu mámu Estellu hraje *Markéta Matulová*. Také ona hlavně využívá komediálního potenciálu postavy. Její Estella je především prostomyslná a smyslná

Ve dvojici s *Lukášem Melníkem*, který hraje Jerryho, Estellina partnera a Nickova otčíma, je na jevišti představen rodičovský pár, u kterého se nelze divit Nickově snaze z takto složené rodiny co nejdříve utéct. *Lukáš Melník* hraje Jerryho ze všech ostatních nejbližší grotesce, probouzí v publiku salvy smíchu chůzí i vulgárním gestem, způsobem řeči i prozrazovaným stylem Jerryho myšlení či spíše nemyšlení.

Levák *Ondřeje Bretta* patří k dalším vrcholným výkonům tohoto herce na domovské scéně. Mladík, nešťastný z anomálie, respektive růstové deformace penisu, je v Brettově podání ztělesněním frustrace pubertáka.

Markétě Harokové byla přidělena postava Saundersové, Sheeniny matky a také bigotní členky místního církevního sboru. V obou postavách herečka karikuje americké venkovanky svého typu.

Milan Cimerák má ze všech herců nejvíce práce, protože ztělesňuje čtyři postavy – Sheenina otce Saunderse, pedofilního kněze Knuddlesdoppera, holiče a také venkovského muže prodávajícího karavan. Navíc s *Michalem Sedláčkem* tvoří dvojici hudebníků, hraje na bicí (*Michal Sedláček* na kytaru a k tomu občas zpívá)

Živá hudba v provedení obou je spíše ilustrativní, vedle využívané reprodukované hudby naplňuje spíše pravidlo, že kapela na jevišti celek oživuje, ale jinak tato dvojice hudebníků nijak výrazně k výsledkům představení nepřispívá. Co se hereckých výkonů *Milana Cimeráka* v jemu svěřených postavách týká, našel dost prostředků k tomu, aby každá postava byla jiná a přitom výrazná.

Mládí v hajzlu v provedení souboru Divadla Petra Bezruče bude zcela jistě velmi příznivě přivítáno tím nejmladším publikem, které do tohoto divadla chodí. S jistou mírou nadsázky by se tato inscenace dokonce dala doporučit místo hodiny pohlavní a rodičovské výchovy pro žáky osmých a devátých tříd základní školy. To ale neznamená, že dospělý divák se bavit nebude.

Ladislav Vrchofský / Ostravan.cz / 13. 5. 2017 / <http://www.ostravan.cz/40126/mladi-v-hajzlu-u-bezrucu-je-v-prvni-rade-komedii-o-touhach-a-penisech-ctrnactiletých-chlapců/>

Kultovka *Mládí v hajzlu* na scéně Divadla Petra Bezruče

Kultovní knížku *Mládí v hajzlu* je mladým zbytečně představovat. Pro ty odrostlejší postačí slogan, že jde o tragikomické příhody čtrnáctiletého kluka z rozvedeného manželství, jehož život je plný nesnází: s matkou si nerozumí, ve sportu mu to nejde a hlavně neví, jak na to s holkami, ačkoli myslí jenom na ně. První díl stejnojmenné série adaptovala pro divadlo dramaturgyně Kateřina Menclerová a energii sobě vlastní do režie vložila Janka Ryšánek Schmiedtová. Premiéra rozverná a sexuálně prostořeká komedie vhodná (nejen) pro mladé se na scéně Divadla Petra Bezruče uskutečnila 12. května 2017.

Když v USA vyšel roku 1993 epistolární román C.D.Payneho pod názvem *Youth in Revolt: The Journals of Nick Twisp* (*Mládí v revoltě: Deníky Nicka Twispa*), stal se rázem bestsellerem díky bezprostřednosti výpovědi a černému humoru. Velký úspěch přiměl autora k napsání dalších sedmi dílů ságy, u nás k její popularitě přispěl překlad Tamary Váňové s chytlavým názvem *Mládí v hajzlu*, využívající šťavnatost češtiny až na doraz. Adaptace divadelní (1994) a televizní (1998) už v USA takovou oblibu nezískaly, podobně jako film Miguela Artety (2009) přizpůsobený tomu, aby získal certifikát pro přístupnost mládeži v prudérních měřítkách USA. Ovšem ne každá kniha se dá převést do audovizuální podoby se zaručeným úspěchem, a proto česká adaptace znamenala krok do neznáma.

Scéna Lucie Labajové svým řešením naznačuje, že půjde o groteskní polohu inscenace: nad jevištěm svítí titul *Nick Twisp*, k podestě před dveřmi do domu vedou pastelově pomalované schody, od vchodu se rozbíhají stěny domu s obrysy dvojích dveří (jedny šikmé) s nápisy *Páni a Dámi (!)*, ze stěn počmáraných graffiti vyčnívá probouraný předek auta a na druhé straně nakřivo vsazené křeslo. Kostýmy Markéty Sládečkové prolínají módu současnou i retro, děj doprovází živá a reprodukováná hudba Michala Sedláčka inspirovaná písněmi Franka Sinatry, na kytaru hraje sám autor, na bicí Milan Cimerák.

Jakub Burýšek ve své první velké roli jako *Nick Twisp* uspěl na výbornou. Vodopád monologů i dialogů doprovází osobitým projevem gestickým i mimickým - nesmělý i rozjásaný, ironický i skleslý - a takřka akrobatickou hbitostí. Jeho kamaráda, smůlou pronásledovaného *Leváka*, pojal Ondřej Brett v poloze naivního, deformací svého pyje traumatizovaného adolescenta. Herecky vyzrálá, přitom věčně dívčí *Pavla Gajdošíková* jako *Nickova* vysněná první láska *Sheeni Saundersová* podmaňuje hbitým tělem, jazykem i komediálním projevem neméně než její partner. Svůdná, ale racionální, svou citovost ukrývá.

Dospělí jsou z pohledu mladých (a záměrem režisérky) karikaturami. Tvárný *Lukáš Melník* jako *Jerry*, šamstr *Nickyho* matky strhne diváky směšným postojem, vulgárními gesty a chichotem. *Markéta Matulová* přesvědčivě zpodobila *Nickyho* matku *Estellu* jako smyslnou, odkvétající ženu, která musí krotit syna a přitom si udržet milence. *Markéta Haroková*, maskovaná parukou a brýlemi, překvapila svou další komediálně nadsazenou polohou v roli prudérní a bigotní *Sheeniny* matky či paní *Clarkelsonové*, *Milan Cimerák* výrazově odlišil postavu *Sheenina* přísného otce i další rozmanité role pastora, holiče a prodavače karavanu.

Inscenace *Janky Ryšánek Schmiedtové* mají nezaměnitelnou pečeť, je v nich spontánnost a rozhodnost, s nimiž propojuje vážné s komickým, drama s groteskou. *Mládí v hajzlu* v jistém smyslu navazuje na její úspěšnou adaptaci *ZBABĚLCŮ* Josefa Škvoreckého. Někdejší gymnazisté a dnešní pubertáči – stejně jako dospělí – samozřejmě podléhají rozdílným společenským zvyklostem a normám, běžné mravy i jazyk zhrubly a sex je všudypřítomný. Avšak duch nezkrtného mládí usilujícího o místo na slunci je stejný dnes tak jako před půlstoletím. Zachytit tuto citovost, dychtivost života mladých a přitom pobavit diváky se tvůrcům inscenace i hercům podařilo vrchovatě.